provincie groningen

Ons kenmerk
K97946 / 2026-094416

Datum
17 juni 2026

Contact
Regionale economie
050-3164911
info@provinciegroningen.nl

Postadres
Postbus 610
9700 AP Groningen

Bijlage(n)
-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp: Toezegging Grondbank voor Landbouwstructuurversterking

Geachte Statenleden,

Aanleiding

Tijdens de vergadering van de Statencommissie op 6 maart 2024 heeft het college bij de behandeling van de brief 'Transitie landelijk gebied Groningen' toegezegd om een nadere uitwerking te geven van de mogelijkheden voor inzet van een grondbank ten behoeve van landbouwstructuurversterking. Met deze brief informeren wij u over de wijze waarop wij invulling geven aan deze toezegging en over de keuzes die wij daarin maken.

Rol PS

Met deze brief informeren wij Provinciale Staten over de wijze waarop we invulling geven aan de toezegging om de mogelijkheden van een grondbank voor landbouwstructuurversterking te verkennen. Een grondbank voor landbouwstructuurversterking sluit inhoudelijk aan bij het Beleidsprogramma Landbouw Groningen 2025-2029 als onderdeel van de Economische Visie welke door Provinciale Staten is vastgesteld op 17 juli 2024. Het sluit tevens aan bij het op 5 februari 2025 door Provinciale Staten vastgestelde Gebiedsplan Toekomst Landelijk Gebied Groningen. Bij de verkenning is het grondbeleid van de provincie, zoals vastgelegd in het Programma Grondbeleid 2025, als uitgangspunt genomen.

Nadere toelichting

In het Beleidsprogramma Landbouw 2025–2029 is landbouwstructuurversterking benoemd als een belangrijk thema, gericht op het verbeteren van de economische, ruimtelijke en organisatorische randvoorwaarden voor agrarische bedrijven. Daarbij zetten wij vooral subsidie-instrumenten, ondersteuning van sectorale samenwerkingen, kennisontwikkeling en ruimtelijk beleid in. Hoewel de provincie grondbanken heeft voor natuurontwikkeling (NNN), infrastructuur en gebiedsontwikkeling (bijvoorbeeld ontwikkeling Oostpolder) hebben we geen grondbank voor landbouwstructuurversterking.

Wij kiezen op dit moment ook niet voor het inrichten van een grondbank voor landbouwstructuurversterking, waarbij de provincie langdurig eigenaar blijft van gronden en deze onder voorwaarden uitgeeft aan de landbouw. Deze keuze is vooral gebaseerd op de mogelijke nadelige effecten van een dergelijke grondbank, zoals prijsopdrijving op de grondmarkt, de politiek-bestuurlijke gevoeligheid van de rol van de overheid als marktpartij, juridische aandachtspunten (onder andere in relatie tot het Didam-arrest), organisatorische impact en substantiële budgettaire consequenties.

Een vorm die wij in dit kader wel relevant achten voor landbouwstructuurversterking en die we in de praktijk verder willen onderzoeken is de inzet van het kavelruilinstrument. Kavelruil is een door de overheid ondersteunde, georganiseerde herverdeling van percelen tussen eigenaren, met als doel de landbouw efficiënter en toekomstbestendiger te maken. Het draagt in bepaalde gevallen ook bij aan gebiedsontwikkeling. Wij zien in enkele gebieden een wens voor kavelruil. Wij zijn daarom voornemens om in maximaal twee gebieden in de provincie in 2027 een praktijkgerichte verkenning te doen met vrijwillige kavelruil, waarbij we inzicht krijgen in:

- de daadwerkelijke behoefte onder agrariërs;
- de uitvoerbaarheid in de praktijk;
- de financiële en organisatorische consequenties;
- de meerwaarde van kavelruil als aanvullend instrument bij gebiedsprocessen.

Met de aangekondigde proef met het kavelruilinstrument geven wij uitvoering aan de toezegging van 6 maart 2024 op een wijze die aansluit bij het huidige grondbeleid van de provincie.

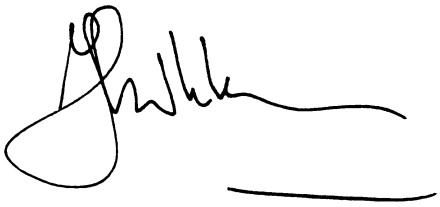
Afsluitend

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Groningen,

René Paas, voorzitter

Hans Schrikkema, secretaris